

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 18-11-22776 אקסקלוסיב אור ועיצוב בע"מ ואח' נ' שובל ניהול והשקעות בע"מ ואח'

לפני כבוד השופט עדי הדר

התובעת והנתבעת שכנגד: אקסקלוסיב אור ועיצוב בע"מ

נגד

הנתבעת והתובעת שכנגד: שובל ניהול והשקעות בע"מ

פסק דין

לפני ביהמ"ש תביעות הדדיות בין מזמין ובין ספק בקשר לרכישת גופי תאורה.

כתב התביעה

1. התובעת (להלן: "**הספק**") הגישה ביום 11.11.18 כתב תביעה בסדר דין מקוצר בו טענה כי הנתבעת (להלן: "**המזמין**") הזמינה ממנה גופי תאורה ולא שילמה מלוא התמורה ולכן ביקשה לחייב אותה לשלם היתרה בסך של 503,237 ₪.

בקשת רשות להתגונן

2. המזמין הגיש, לאחר שביקש וקיבל ארכה, ביום 27.12.18 בקשת רשות להתגונן בה טען, בין היתר, שגופי התאורה לא סופקו במועד שנקבע, רבים מהם היו פגומים, וחלקם כלל לא תאם את שהוזמן ועוד טענות שונות.

הדיון הראשון

3. ביום 31.3.19 התקיים הדיון הראשון לאחר שביהמ"ש דחה בקשת המזמין לדחיית מועד הדיון. מכיוון שהספק לא התייצב לדיון, ביהמ"ש נאלץ להמתין להתייצבותו. ביהמ"ש נתן רשות להתגונן וקבע לוח זמנים למיצוי הליכים מקדמיים.

הגשת כתב תביעה שכנגד

4. המזמין הגיש, לאחר שביקש וקיבל ארכה, כתב תביעה שכנגד ביום 21.5.19. המזמין חזר על טענותיו בבקשה למתן רשות להתגונן וביקש לחייב הספק בתשלום הסך של 3,019,076 ₪.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 18-11-22776 אקסקלוסיב אור ועיצוב בע"מ ואח' נ' שובל ניהול והשקעות בע"מ ואח'

הגשת כתב הגנה שכנגד

5. הספק הגיש ביום 23.10.19 כתב הגנה שכנגד בו חזר על הטענות בכתב התביעה ודחה הטענות בכתב התביעה שכנגד.

מינוי מומחה מטעם ביהמ"ש והגשת חוות דעת

6. ביהמ"ש מינה ביום 20.2.20 המהנדס חיים קראוסהר כמומחה מטעם ביהמ"ש לאחר שהבטיח תשלום שכרו. המומחה הגיש חוות דעתו ביום 17.12.20. ביהמ"ש נתן צו להגשת ראיות.

מחיקת התביעה והגשת ראיות התובעת שכנגד

7. ביהמ"ש מחק התביעה ביום 24.3.21 מכיוון שהתובעת לא הגישה ראיותיה, למרות שהוזהרה. המזמין הגיש ראיותיו ביום 11.5.21.

הדיון השני

8. ביום 31.5.21 התקיים הדיון השני. ביהמ"ש ביטל מחיקת התביעה וקבע מועד אחרון להגשת ראיות הספק כתובע.

מחיקת התביעה פעם נוספת

9. ביהמ"ש מחק התביעה פעם נוספת ביום 8.7.21 מכיוון שהספק שוב לא הגיש ראיותיו.

הדיון השלישי

10. ביום 18.7.21 התקיים הדיון השלישי. ביהמ"ש נתן ארכה לספק להגיש ראיותיו.

הגשת ראיות ע"י הצדדים

11. הספק הגיש ראיותיו ביום 22.7.21. המזמין הגיש ראיותיו כנתבע ביום 23.8.21. הספק הגיש ראיותיו כנתבע שכנגד ביום 9.9.21.

הדיון הרביעי

12. ביום 10.10.21 התקיים הדיון הרביעי. ביהמ"ש קבע מועד לשמיעת ראיות, סדר נחקרים וקצב זמני חקירה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 18-11-22776 אקסקלוסיב אור ועיצוב בע"מ ואח' נ' שובל ניהול והשקעות בע"מ ואח'

הדיון החמישי

13. ביום 28.11.21 התקיים הדיון החמישי. נחקר המומחה מטעם ביהמ"ש, עובד הספק מר גלעד לוי (להלן: "גלעד"), מנהל הספק מר מאיר מוגרבי (להלן: "מאיר"), ועובד המזמין מר שי גבע (להלן: "שי").

הגשת סיכומים

14. רק ביום 28.12.21 התקבל תמליל הדיון שהוקלט, פורסם הפרוטוקול וביהמ"ש נתן צו להגשת סיכומים. הצדדים הגישו סיכומיהם כתובעים ביום 23.1.22, וכנתבעים ביום 2.2.22.

דיון והכרעה

15. על ביהמ"ש לקבוע את יתרת התמורה המגיעה לספק והאם יש לקזז ואף לחייב אותו לשלם פיצוי או השבה של תשלום בעודף למזמין?

16. להלן גרסאות הצדדים:

גרסת הספק

17. הספק טען בכתב התביעה כי מנהל ומפעיל עסק ליבוא שיווק ומכירה של גופי תאורה שונים וכי המזמין שהקים שני מתחמי משרדים, "מגדל השחר" ו"מגדל אלון" הזמין ממנו ביום 1.2.17 גופי תאורה שונים בשני מתחמי המשרדים, לאחר מו"מ ממושך, בהיקף של 1,485,000 ₪ בתוספת מע"מ.

עוד טען, שלאחר ההזמנה הראשונה, נעשתה הזמנה נוספת בסך של 2,780 ₪ וביום 26.3.17 נעשתה הזמנה נוספת בהיקף של 475,000 ₪ בתוספת מע"מ וזאת לאחר שהמזמין אישר את הצעת המחיר שנשלחה אליו על ידי הספק.

עוד טען, שלמעט תשלום מראש עבור ההזמנה הראשונה, המזמין לא שילם מראש בפעמים הנוספות שבהן הזמין גופי תאורה נוספים ובהתאם לספרי הנהלת החשבונות שלו, הספק נותר חייב לו את הסך של 503,2237 ₪.

גרסת המזמין

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 18-11-22776 אקסקלוסיב אור ועיצוב בע"מ ואח' נ' שובל ניהול והשקעות בע"מ ואח'

18. המזמין טען בבקשה למתן רשות להתגונן כי הספק התחייב לספק לו גופי תאורה שונים למתחמי המשרדים שבבעלותו, ולדאוג לתחזוקתם ולספק את גופי התאורה במלואם כשהם תקינים.

אולם, טען, התחייבות זו הופרה, תוך שהספק גורם לו נזקים רבים, שעודם מצטברים. עוד טען, שגופי התאורה לא סופקו במועד שנקבע, הסחורה שסופקה כללה רק חלק מהמוצרים שהוזמנו, כאשר רבים מגופי התאורה שכן סופקו היו פגומים, וחלקם כלל לא תאם את סוגי גופי התאורה שהוזמנו. עוד טען, שהובלת גופי התאורה למשרדיו לצורך התקנתם נעשתה באופן רשלני ובכאוס מוחלט ממש, באופן אשר הקשה מאוד על העבודה וגרם לנזקים לגופי התאורה. עוד טען, שאי התאמה של רכיבים מסוימים במוצרים שסופקו הביאו לבלאי גבוה במיוחד, בזמן קצר, באופן שגרם לתקלות ונזקים. עוד טען, לאי עמידה של הספק בתנאי האחריות לסחורה שסיפק וכי ניסה להתנער מאחריותו, ובתוך כך התעלם והתחמק מפניותיו אליו, תוך שהוא מותיר אותו מול שוקת שבורה ועם נזקים שהולכים ונערכים.

עוד טען, שעיון בכרטסת החשבונות של הספק מעיד כי לא רק שהוא לא חייב לו את הסכום הנתבע, או כל סכום בכלל, אלא שהמזמין חייב לו סך של 990,806 ₪ בגין תשלומים שהועברו אליו עבור הזמנות שטרם סופקו. כאמור לעיל, בכתב התביעה שכנגד, המזמין טען שהספק חב לו הסך של 3,019,076 ₪.

חוות דעת המומחה מטעם ביהמ"ש

19. כאמור לעיל, ביהמ"ש מינה מומחה מטעמו, שבדק במשך כעשרה חודשים הטענות השונות בפגישות עם הצדדים וביקור באתרי התקנת גופי התאורה.

20. בפרק הסיכום של חוות דעתו המומחה מטעם ביהמ"ש קבע בסעיף 8 כי "גופי התאורה עצמם הם מהיצרן ולפי מה שהוזמן, תואמים את מה שהוזמן, אך הדרייברים שסופקו לא היו מהדגם שהוצג, אלא מדגם אחר שכביכול אמור היה לשמש כתחליף, אך התגלה כמוצר נחות שאינו מגיע לביצועים הנדרשים. התובעת מודה בכך וגם תוצאות החלפת הדרייברים על ידה במחצית קומה, מראות במפורש שזו הבעיה העיקרית שתקעה את הפרויקט כולו והובילה לסכסוך משפטי זה.

ב. מרכיב זה של דרייברים לא מתאימים לפסי הלד הארוכים הוא זה שמשמש כמרכיב המרכזי בכל התאורה המרכזית במשרדים. למעשה ההזמנה הראשונית של 1,485,000 ₪ לפני מע"מ, מתייחסת אך ורק למוצר הזה - פסי לד תלויים עם אביזרי התליה, פרופיל עם סטריפ לד W20 למטר. הוזמנו 5000 מטרים (סעיפים 1-3),

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 18-11-22776 אקסקלוסיב אור ועיצוב בע"מ ואח' נ' שובל ניהול והשקעות בע"מ ואח'

שמצריכים 1250 יחידות של דרייברים להפעלתם (כל 4 מטרים צריך דרייבר של W100 או גדול יותר לאורך נוסף) ועוד 1250 בקרי DALI לשליטה על התאורה הנ"ל. (סעיפים 9,10). סעיפים 14 ו 15 עם הערת כתב יד מחייבים להיות בהתאמה להספק הציוד ובהתאמה לבקרה. המחיר בהזמנה הוא קומפלט, מחיר למטר גוף תאורה עם כל אביזרי התליה והדרייברים ובקרי ה DALI. אין פרוט מחירים.

ג. הרוב הכמעט מוחלט של הפריטים שהוזמנו בהמשך בהזמנות נוספות הם של גופים שונים אחרים. סכום ההזמנות כאמור יותר מהכפיל את ההזמנה המקורית. פריטים נוספים אלו שסופקו, אין לגביהן מחלוקת כי סופקו כנדרש, למעט עניין גופי תאורה לחדרי הישיבות שסופקו אך חלקם לא מתפקד, כנראה גם בגלל דרייברים/בקרי דאלי."

21. המומחה קבע בסעיף 8 ד שעל אף שלמזמין יש "עוד טענות, אך הן שוליות מול בעיית הדרייברים בפסקה א. יש מספר מקומות שבהן הסגירה של הגוף לא בוצעה כראוי, יש מקומות שסטריף הלד לא הותקן כראוי או לא חובר כראוי, יש מקומות שמכסה הפרופיל נחתך חיתוך מיותר נוסף שלא לצורך, כנראה כדי לחסוך בשאריות. הפרופיל אורכו 4 מטרים בממוצע בעוד המכסים מגיעים ל 3 מטרים. זה אומר חיתוך אחד כל 6 מטרים. בפועל נמצא שלעיתים היו שני חיתוכים באורך שבו מספיק חיתוך אחד. כל הטענות הללו נכונות, אך יכלו להיפתר בקלות ברשימת ריג'קטים בסוף הפרויקט. זה לא מפריע לאכלוס המשרדים. לעומת זאת תאורה לקויה, חוסר שליטה בבקרה התאורה, הכל בגלל דרייברים לא מתאימים, גורם לאי יכולת להשתמש בתאורה לחללים מסוימים. המזמין בהחלט ראוי לקבל את המוצר שהזמין בדיוק עם הביצועים שהוצגו לו.

ה. אין לי ספק שגם היו בעיות בהתקנה על ידי אחרים. עם זאת בהכוונה נכונה ובהפעלת בעל מקצוע, בעיות אלו היו מגיעות לפתרון די בקלות. גם אם דרייבר לא הותקן כראוי, לא הותקן בהספק המתאים לאורך הגופים והספקם, עדיין להיות הדרייבר שסופק נחות ולקוי, הרי שאילו התובעת הייתה מזהה את בעיית אספקת הדרייברים הלקויים בזמן, מודה בכך ומבקשת להחליף לאחרים, בעיות מקומיות אלו היו מתגלות מבעוד מועד ונפתרות מעצמן."

22. המומחה קבע בסעיף 9 ש"אכן התגלה ליקוי מהותי באספקת ההזמנה הראשונה והמרכזית של גופי התאורה. מבחינת המזמין (הנתבעת) הוא בפרוש לא קיבל את התוצאה הרצויה שהובטחה לו, התוצאה הייתה רחוקה מכך. הפסקת תשלום שהיא כשליש מההזמנה על מוצר לא מתאים, עד פתרון הבעיה נראה בשלב הזה כתמריץ ברור לתובעת לתקן את הבעיה עם הזמנה זו."

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 18-11-22776 אקסקלוסיב אור ועיצוב בע"מ ואח' נ' שובל ניהול והשקעות בע"מ ואח'

23. המומחה קבע על יסוד ההתכתבויות שהוצגו ש"היו טענות מצד הנתבעת. הבעיה לא באה על פתרונה. התובעת לא הציעה פתרון, נראה שאנשיה סרבו להכיר בעובדה שהדרייברים ססיפקו אינם אלו שהתחייבו להם ואינם מתאימים. חיפשו את הפתרון במקום אחר. הנתבעת, בשלב כלשהו כשהאכלוס כבר בפתח, הבינה שיש בעיה והיא אינה נפתרת. בשלב שהמחלוקת עברה לערוץ משפטי ברור היה שגם הבעיות הטכניות לא יפתרו."

24. לגבי יתר הליקויים הנטענים "בעיות באריזה, באספקה, תקלות אסתטיות, חוסר של מתלה כזה או אחר" המומחה קבע שהן "חלק מפרויקט גדול ומן הסתם ניתן לפתור זאת במהלך הפרויקט ואפילו אחרי המסירה. יש לזה עלות, אך זה אמור להיפתר על ידי ספק התאורה, אם תינתן לו הזדמנות כזו."

25. בעניין ההתחשבנות בין הצדדים, המומחה קבע בסעיף 10 כלהלן:
א. הנתבעת העבירה תשלום ראשון במזומן על כל הסכום הראשון (למעט מע"מ) כבר בתחילת הדרך. היא המשיכה להעביר תשלומים והגיעה כאמור לסכום תשלומים של ₪ 2,367,445 + מע"מ.

ב. התשלום האחרון בוצע ב 18-4-18, כשבכרטיס של הפרויקט שהכינה שובל יש חוסר של ₪ 990,806 תשלום עודף. אין כנראה גם במספרים אלו היגיון ומשהו שם חסר לגמרי. לא סביר שיזם יעביר תשלומים בשלב כה מתקדם של פרויקט כשהוא כל הזמן בתשלומי יתר של כמעט 1,000,000 ₪ אחרי העברת אותו תשלום.

ג. נראה שהכרטיס של שני הצדדים אינה מושלמת וכוללת נתונים מטעים.

ד. הדבר ברור היחיד הוא שבכרטיס של שני הצדדים התקבול של הקבלות מול העברות זהה לחלוטין ועומד על הסכום שצוין בפסקה א. ברור שזה מה ששילמה שובל. ההזמנות הן על סכום גדול יותר, גדול גם מעבר לדרישותיה של התובעת. מכאן ברור שלא הכל סופק בהתאם להזמנות ונעשו התאמות. אין לי דרך לכמת הפער במדויק, אך אם נצא מנקודת הנחה כי החשבוניות של התובעת מבוססות על תעודות משלוח ותואמות את מחירי ההזמנה, אזי בהחלט סביר שהחוב של הנתבעת עומד לכל היותר על סכום התביעה.

ה. במידה ולא יוחלפו הדרייברים הבעייתיים בשני המבנים על חשבונה של התובעת, אזי יידרש לקזז את עלות התיקונים הללו כדי להסדיר את כלל התאורה בפרויקט. זה מוערך לפחות ב

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 18-11-22776 אקסקלוסיב אור ועיצוב בע"מ ואח' נ' שובל ניהול והשקעות בע"מ ואח'

240,000 ₪ + מע"מ. (200 ₪ בממוצע לדרייבר + בקר דאלי + עבודה + תכנות מחודש + טיפול וניהול של כ 1,200 דרייברים)

- ו. תיקונים נוספים קטנים אם לא יטופלו על ידי התובעת מוערכים בכ 30,000 ₪ (בעיקר עבודה ומעט חלקים וחומרי עזר).
- ז. כמובן שאין באפשרותי לכמת את כלל עלות נזקים נטענים של התובעת שכנגד בגלל בעיות התאורה. ברור לי שטענת החוב כלפיה (יתרת זכות) לא סבירה מול ההזמנות שנפתחו ואופן התשלומים שבצעה גם ביתרת זכות גדולה.
- ח. עדיין נשאר עם ההמלצה לסיים סכסוך זה בהסכמה לאור הנאמר כאן, כדי שכל הצדדים יצאו נשכרים. התובעת שאינה מגיע בידיים נקיות לתביעה זו (סיפקה חלק מהמוצרים לקויים וכיום גם מודעת לכך) תתקן את הליקויים על חשבונה (העלות אצלה נמוכה בהרבה מאשר קבלן חיצוני), הנתבעת והתובעת שכנגד תגיע להסכמה עם התובעת על מתווה סיום המחלוקת אם הכל יתוקן עם מנגנון להבטחת התשלום המוסכם ומנגנון לקביעת מועדים וגורם המאשר את סיום התיקונים. הכל כפי שהוצע קודם לכן.

26. מכאן שהמומחה דחה את גרסת המזמין לגבי תשלום בעודף כביכול של מיליון ₪ וקבע שסכום התביעה סביר, על פי המסמכים שהוצגו לפניו. המומחה אמד את שווי התיקונים הנדרשים בכמחצית סכום התביעה.

27. שני הצדדים חלקו על מסקנות המומחה וחקרו אותו באריכות. להלן מסקנות ביהמ"ש מחקירת המומחה.

ההתחשבות בין הצדדים

28. הספק טען שהמזמין חייב לו הסך של כחצי מיליון ₪ והמזמין טען ששילם בעודף הסך של כמיליון ₪.

29. המומחה נחקר בעמוד 21 בשורה 22 לגבי סעיף 10 ד לחוות הדעת בו דחה טענת המזמין כי שילם בעודף הסך של כמיליון ₪ וקבע ש"הפעילות לא מסתדרת במספרים":

"מר קראוסהר: כי המסמכים שהגישו הצדדים לא משקפים את כל, הפעילות לא מסתדרת במספרים שם. יש כל הזמן הזמנות של גופי תאורה ותעודות משלוח ויש אחר כך חשבונות בעקבות תעודות המשלוח האלה, אבל אין התאמה בין התשלומים לבין,

...

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 18-11-22776 אקסקלוסיב אור ועיצוב בע"מ ואח' נ' שובל ניהול והשקעות בע"מ ואח'

כב' הש' הדר: אתה מדבר על ההערה "ברור שזה מה ששילמה שובל. ההזמנות הן על סכום גדול יותר, גדול גם מעבר לדרישותיה של התובעת"?
מר קראוסהר: כן. כך יצא במספרים. של הכרטסת. אבל יכול להיות שבכרטסת יש טעויות, אני לא יודע. במספרים, כל אחד צריך להציג את הטענות שלו. אני לא אצליח לפתוח את זה.

.....

מר קראוסהר: המחלוקת פה, לדעתי, היא לא היתה כספית בהתחלה. זאת אומרת בהתחלה היתה בעיה טכנית. הלקוח, הנתבע, לא שילם כי הוא ראה שיש לו בעיות. זה לא שהוא התכחש לסכומים. התובע דרש את הכסף שלו עוד לפני שהוא פתר את הבעיות ופה זה נעצר ונתקע. אז אני אומר מה, כמה עלה, כמה היתה העלות של התיקון הזה שווה? זו העלות הנטו, זאת אומרת התיקון הטכני. כמובן שהיו גם נזקים אחרים אבל אני לא אכנס לזה ולא, לא היה בכלל במחלוקת העניין של הכסף. זה לא שהוא אמר "לא סיפקת לי" או "אתה דורש יותר מדי כסף".

כב' הש' הדר: בסדר. אדוני, אני צריך בסוף היום לכתוב פסק דין, יש טענה שלא שילמו לי, מצד שני טענה שאני לא משלם כי עשית משהו פגום.
מר קראוסהר: נכון."

30. המומחה הצביע בעמוד 25 שורה 22 על הבעייתיות בבדיקת טענת המזמין בדיעבד לתשלום בעודף:

"מר קראוסהר: ההנחה שקודם כל, שמה שמופיע בחשבוניות זה מה שמופיע בתעודות משלוח וזה היה לפי מחירי ההזמנה שנסגרו מראש. זאת ההנחה שהכל בהתאם. כי אם לא סיפקת משהו, לא היה שם איזה שהוא תהליך בקרה שמישהו אישר כל גוף שהגיע ב-100 אחוזים. אין לי דרך היום לבדוק האם סופקו 20 גופים או 24 גופים. אין לי דרך,

....

כב' הש' הדר: לא, לא שאלתי מה התרשמת. שאלתי אם הנתבעת אמרה לך "תקשיב, כל מה שאמר לך עכשיו עורך הדין הנכבד הוא אמר לך אז. הוא גם הראה לך תראה, זו הטענה שלי, זה לא מתאים". כי רק להגיד זה לא מתאים, הנתבעים תמיד אומרים זה לא מתאים. אבל השאלה אם גם הראו לך דברים שאמור לך תבדוק ותראה שזה לא מתאים.

מר קראוסהר: לא נתנו לי שום מידע או לא הציגו בפניי שום מסמך שסותר את הדרישה הזאת. כל מה שקיבלתי זה הכרטסת שהיא נראה לי די,

כב' הש' הדר: הכרטסת של התובעת.

מר קראוסהר: גם שלהם.

כב' הש' הדר: או. קיי.

מר קראוסהר: גם שלהם, כי יש להם את הכרטסת שלהם מה הם שילמו.

כב' הש' הדר: כן.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 18-11-22776 אקסקלוסיב אור ועיצוב בע"מ ואח' נ' שובל ניהול והשקעות בע"מ ואח'

מר קראוסהר: זה פחות או יותר תואם את הסכומים שעליהם אנחנו מדברים. זה לא, זה לא משהו תלוש. זה גם מה שכתבתי פה בסעיף ד'. כי זה לא תלוש. קיבלתי גם את הכרטסת שלהם, רק בכרטסת שלהם יצא שהם שילמו פי 2 ממה שהם צריכים לשלם, אבל זה כאילו היתה כפילות של אותה שורה פעמיים ולא זוכה בחזרה. אבל זה איזה שהיא בעיה טכנית, גם כתבתי את זה פה."

31. המומחה הסביר ש"בכל המהלך הזה שהייתי במפגש עם הצדדים, לא עלתה הטענה שיש איזו דרישה לא מוצדקת מטעם התובעת לעניין הסכום. כל הוויכוח היה על זה שהם לא קיבלו את המוצר שהם קיבלו והיו על זה טענות, על המוצר עצמו. הגופי תאורה לא בסדר ואנחנו לא,

כב' הש' הדר: אבל עורך הדין הנכבד אומר לך משהו אחר עכשיו. הוא אומר לך "לפי הכרטסת שלנו, אנחנו כבר שילמנו את המיליון שקל האלה". כך אני מבין מדברים. מר קראוסהר: לא, לא, אני לא חושב שבאיזה שהוא שלב הם שילמו יותר ממה שהם קיבלו"

..

מר קראוסהר: הטענה הזאת לא עלתה אף פעם והעו"ד הנכבד בו, הוא פשוט לא היה באף אחד מהמפגשים שהיינו. זה היה עורכי דין אחרים, אני לא יודע אם אותו משרד או לא, אבל הוא לא היה נוכח במפגשים שלנו.

...

כב' הש' הדר: הנה, הוא כתב את זה גם. "מכאן כנראה אפשר להבין שחלק מההזמנות לא מומשו במלואן וכי החשבוניות שיצאו מהתובעת מול תשלומי הנתבעת הגיעו לפער המדובר". האם, אז אני שואל אותך שוב, האם הנתבעת אמרה לך "תסתכל, בכרטסת של התובעת תנועות 17, 34, 219, 1017 אין תעודה חתומה ולא קיבלנו את הסחורה למרות שיצאה הזמנה"? היתה טענה כזו של הנתבעת לבדיקתך?

מר קראוסהר: לא, הטענות האלה בכלל לא, לא היה בכלל ויכוח על הכסף. הוויכוח היה רק על העניין הטכני. הלקוח רצה, הנתבע במקרה הזה, רצה שהתאורה שלו תהיה תקינה. זה מה שהוא רצה."

32. מכאן שבמהלך התקופה הממושכת של בדיקת המומחה, הוא התרשם שאין מחלוקת לגבי יתרת התמורה.

33. המומחה ריכז בחוות דעתו את כל ההזמנות והקבלות והיתרה עמדה על סכום גבוה מסכום התביעה. הספק הסביר בסעיף 19 לסיכומיו שמקור הפער בהזמנות שלא מומשו בסופו של יום.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 18-11-22776 אקסקלוסיב אור ועיצוב בע"מ ואח' נ' שובל ניהול והשקעות בע"מ ואח'

34. המזמין טען בסיכומיו כי המומחה כשל בהכנת חוות הדעת בעניין ההתחשבות וביקש לדחות אותה בעניין זה. זאת, בהתבסס על דבריו של המומחה בחקירתו, כי לא ערך בדיקה מדוקדקת של כל אחד ואחד ממאות המסמכים שהציג הספק בראיותיו ואשר מבססים את הכרטסת שהציג. ביהמ"ש דוחה טענה זו. המומחה אינו רו"ח, והוא לא היה אמור לעשות את מלאכתו של המזמין, להגיש חוות דעת של רו"ח שיבדוק אחת לאחת התנועות בכרטסת הספק. כפי שובהר בהמשך, המזמין הסתפק בהעלאת טענות כלליות ביחס לכרטסת הספק ותו לא. המומחה, על סמך פגישותיו עם הצדדים, בהן ההתחשבות כלל לא נדונה, ניסיונו לגבי היקף העבודה ועלותה כפי שהוצגה במסמכים ובמראה עיניים, קבע שהתוצאה הסופית העולה מכרטסת הספק סבירה וקביעתו מהווה נדבך נוסף וחשוב בהוכחת טענת הספק לגבי יתרת התמורה שלא שולמה.

הספק הוכיח את סכום היתרה של התמורה שלא שולמה

35. בנוסף לכך שהמומחה מטעם ביהמ"ש לא מצא פגם בחישוב הספק של סכום היתרה של התמורה שלא שולמה, הספק העמיד עדים לצורך ביסוס סכום היתרה.

36. הספק העיד את מר גלעד לוי שהיה אחראי על ה"אספקות" (ראו בעמוד 29) לעניין תעודות המשלוח שהוצגו, לרבות לגבי 8 תעודות משלוח שלא נחתמו. חקירתו לא העלתה שיש פגם בדרישת התשלום של הספק לעניין מוצרים שלא סופקו בפועל כביכול והוא אף לא נשאל בעניין ההסברים לגבי התעודות שלא נחתמו. הספק הפנה בסעיף 15 לסיכומיו למכתבים ששלח למזמין בהם ביקש ממנו לחתום על אותן תעודות, שלא נענו.

37. בעלי הספק, מאיר, העיד בעמוד 30 שורה 23 שסכום התביעה מבוסס "על סמך כל מה שסיפקנו, החזרנו, כל התוצאה הסופית יצאה לפי תעודות המשלוח והחשבוניות, 500 ומשהו נ"ח.

ש: 503. או. קיי. אתה אומר על פי הזמנות, תעודות משלוח וחשבוניות.
ת: נכון."

הספק קיבל מקדמות מראש עבור סכום נמוך

38. מאיר הסביר בעמוד 35 שורה 2 כי הספק קיבל מקדמות מראש עבור סכום נמוך: "העד, מר מוגרבי: אנחנו קיבלנו בהתחלה, העסקה היו לו כמה שלבים וברגע שאתה מקבל, קיבלנו, העסקה התבססה על זה שניתן מחיר מאוד מאוד נמוך ונקבל את הכסף מראש. זה היה הבסיס ואנחנו הסכמנו בגלל זה לקבל, ללכת על רווח מאוד מאוד מינימלי מבחינה עסקית.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 18-11-22776 אקסקלוסיב אור ועיצוב בע"מ ואח' נ' שובל ניהול והשקעות בע"מ ואח'

כב' הש' הדר: מקדמות? קיבלתם מקדמות? זה מה שאתה אומר לי?
העד, מר מוגרבי: כן. קיבלנו מקדמה על העסקה הראשונה, היינו אמורים לקבל את הכל, לא מקדמות, וזאת בתנאי שאנחנו, הם בדקו, היה גם יחסים מול הספק בחו"ל, מול הזה. אחרי לחץ מאוד גדול הלכנו על רווח של כמה אחוזים בודדים, בתנאי שנקבל וזה בסדר גמור, מבחינה, ...

עו"ד בסידין: ההזמנה הראשונה שאתה קורא לה היא הזמנה של מיליון וחצי שקל.

העד, מר מוגרבי: כן.

כב' הש' הדר: את המיליון וחצי שקל קיבל במזומן מראש?

העד, מר מוגרבי: כן, את המיליון וחצי.

עו"ד כהן: ואז התחלת לספק את הסחורה בגינה."

39. מאיר נשאל בעמוד 30 שורה 27 לגבי אופן חישוב היתרה ביחס לסכומי ההזמנות:

"ש: נכון. עכשיו, יש לך, צירפת את נספח 5 שזה הזמנות. יש לך את זה? יש לך את תיק המוצגים?

ת: כן.

ש: הזמנות. מה הנפקות של ההזמנות האלה לסכום התביעה? מה הקשר שלהן? סליחה, אני אשאל, כל ההזמנות שצירפת כנספח 5 לא שולמו?

ת: מה שאמור להיות משולם זה לא ההזמנות אלא מה שסופק בפועל.

ש: בדיוק. אז אני שואל למה צירפת את ההזמנות? על מה הן מעידות?

ת: אני אסביר, זה מסמך ההזמנות שעל פיו התנהלה העסקה. לדוגמא הזמינו כל מיני דברים, בפועל קרו כל מיני מצבים שבמשך הדרך אמרו "לא, את אלה תוריד" או "את זה אנחנו לא ניקח". סכום ההזמנות הוא עוד יותר גבוה מהתביעה שלנו, אבל זה הסיבה, מהדבר הזה זה נוצר. כשאתה עושה עסקה, הבסיס הראשוני לעסקה הוא ההזמנה"

40. מאיר נשאל בעמוד 31 שורה 9 לגבי הזיקה בין סכומי החשבוניות שהגיש הספק ובין סכום החוב:

"ש: אתה צירפת חשבוניות. מאות חשבוניות.

ת: כן. כן.

ש: נכון? עכשיו בוא תסביר לי מה הזיקה של החשבוניות האלה לסכום החוב?

ת: אני אסביר. המערכת שלנו עובדת בצורה כזאת, יש בהתחלה את ההזמנה שעל ההזמנה הזאת מתבססת העסקה. אחרי זה כשהסחורה מגיעה לשטח מוציאים תעודת משלוח התהליך הוא שבסוף כל חודש אנחנו מוציאים חשבונית על כל תעודות המשלוח שיצאו באותו חודש. זה הזיקה.

...

כב' הש' הדר: רגע, עוד פעם, בסוף כל חודש מוציא חשבונית בגין מה?

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 18-11-22776 אקסקלוסיב אור ועיצוב בע"מ ואח' נ' שובל ניהול והשקעות בע"מ ואח'

העד, מר מוגרבי: בגין כל תעודות המשלוח שיצאו באותו

כב' הש' הדר: כשהן חתומות?

העד, מר מוגרבי: שהן בעיקרון אמורות להיות חתומות

...

כב' הש' הדר: מה ששואל אותך עורך הדין הנכבד, זה שאם אתה לוקח את החשבוניות שהגשת, חשבוניות החיוב וחשבוניות הזיכוי כלשונך, הוא שואל האם זה מגיע לסכום של 503 אלף שקל. אם היינו עושים את האריתמטיקה הזאת.

העד, מר מוגרבי: בדיוק, בדיוק, זאת המתמטיקה בדיוק."

41. מי שהיה אמור להפריך גרסת מאיר, היה שי. אולם, מחקירתו בעמוד 51 שורה 7 התברר שטענות מהותיות של המזמין לא נכללו בתצהירו:

"כב' הש' הדר: האם יש בתביעה של התובעת חשבוניות שאתה הופתעת לראות?

העד, מר גבע: כן, יש גם חשבוניות, אדוני, שכתוב עליהן בכתב ידם שזה לא סופק ולא התקבל ולא הוחזר. יש, כתוב, תיק המוצגים מספר 6. הם צירפו את זה, לא אנחנו.

כב' הש' הדר: איפה בתצהיר שלך אתה אומר את הדברים האלה?

העד, מר גבע: יש, בוודאי.

כב' הש' הדר: בוא נראה.

עו"ד כהן: התצהיר שלו הוגש לפני שראינו את הקובץ, אדוני. אני מזכיר עוד פעם.

העד, מר גבע: לא, אבל התייחסנו, מוטי,

עו"ד כהן: התייחסנו לזה בשיחה אבל לא בתצהיר. אדוני, זה נמצא ואני שומר, זה כתוב.

כב' הש' הדר: מה זה כתוב, אז שאלתי באיזה סעיף בתצהיר הוא אומר שיש חשבוניות שהם מודים בהם שלמעט חשבוניות הזיכוי שאמר לי העד מקודם שהוא הביא בחשבון.

עו"ד כהן: אדוני, יש פה.

כב' הש' הדר: אז תראה לי. אז זה מה ששאלתי, איפה בתצהיר זה לא כתוב.

עו"ד כהן: בתצהיר שלנו זה לא כתוב."

המזמין לא הציג תוצאות של בדיקת שורה מול שורה בכרטסות הצדדים

42. שי אישר בעמ' 61 שורה 24 כי המזמין לא הציג תוצאות של בדיקת שורה מול שורה בכרטסות הצדדים:

"ש: אז השורה האחרונה שלא עשית את הבדיקה היסודית הזו אחד מול אחד.

ת: לא, לא. היסודית הזאת לא עשיתי, אני לא חוזר בי מזה."

שי אינו מנהל הכספים ולא הוא הכין החישוב בדבר תשלום בעודף של כמיליון ₪

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 18-11-22776 אקסקלוסיב אור ועיצוב בע"מ ואח' נ' שובל ניהול והשקעות בע"מ ואח'

43. שי העיד שהוא לא עוסק בהנהלת חשבונות ויש לצורך כך בעלי מקצוע מטעם המזמין. אולם, אותם בעלי מקצוע לא העידו לגבי האופן בו נערך החישוב. מחדל המזמין להעיד עד נדרש, ובעניין זה מי שערך חישוב התשלום הנטען בעודף כביכול, מקים חזקה שאם הוא היה מעיד, עדותו הייתה לחובת המזמין. לעניין המשמעות של הימנעות מהגשת ראייה חיונית ראה ע"א 4697/05 גבאו אסטבלישמנט נ' דוד דודאי [פורסם בנבו] (27.8.12).

44. אשר על כן, ביהמ"ש קובע כי הספק הוכיח את יתרת התמורה לתשלום ודוחה טענת המזמין לתשלום בעודף של כמיליון ₪.

מיתרת התמורה יש להפחית סכום הנזק שנגרם למזמין עקב מחדל הספק

45. בהתאם לחוות הדעת של המומחה מטעם ביהמ"ש, מיתרת התמורה יש להפחית סכום הנזק שנגרם למזמין עקב מחדל הספק בכך שסיפק אביזר לא מתאים. גם בסוגיה זו נחלקו הצדדים כמפורט להלן:

מהות אי ההתאמה

46. המומחה קבע בחוות הדעת שהספק הפר ההסכם על ידי הספקת דרייבר שאינו מתאים. המומחה הסביר בעמוד 12 שורה 1 מהו אותו "דרייבר" שנמצא לא מתאים. "מר קראוסהר: דרייבר זה סוג של ספק כח, שהוא, הפס הזה למעשה לא מקבל 230, הוא מקבל בערך 24 וולט. מעל התקרה נמצא מן קופסה קטנה כזאת של שנאי, קוראים לו דרייבר במקרה של לדים.

כב' הש' הדר: אה, אז זה שנאי.

מר קראוסהר: זה לא בדיוק שנאי כי זה, בלדים זה עובד על זרם קבוע ולא על מתח קבוע. אבל בעיקרון זה, בעיקרון זה מוציא, זה סוג של שנאי. כן. סוג של שנאי יחד עם מיישר, כי זה ספק כח. זה זרם ישר.

כב' הש' הדר: זה גם משנה, זה גם מוביל לתוצאה של שינוי הזרם, להבדיל משנאי רגיל שמפחית את המתח.

מר קראוסהר: הוא גם מפחית מתח וגם מיישר את הזרם אבל הוא גם, יש לו איזו שהיא בקרה פנימית שמווסתת את הזרם הזה לפי כמות האורך של הלדים, כמות הצריכה.

נציגי הספק אישרו בפגישות עם המומחה קיום הבעיות בהספקה עליהם הצביע המומחה

47. הספק הטיח במומחה בעת חקירתו שהוא ביסס מסקנותיו על יסוד גרסת המזמין בלבד. המומחה דחה טענה זו בעמוד 10 בשורה 7:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 18-11-22776 אקסקלוסיב אור ועיצוב בע"מ ואח' נ' שובל ניהול והשקעות בע"מ ואח'

ש': האם נכון שאתה מבסס את חוות הדעת שלך ואת המצב בשאר קומות המשרדים רק על בסיס מה שנמסר לך על ידי הנתבעת?

ת: נכון לגמרי, אבל זה היה מוסכם גם על ידי הצד שלכם.

ש: איפה זה היה מוסכם? תראה לי.

ת: בפירוש שאמרו גם כן, מודים שזה בעיה קיימת. זה לא שאני סמכתי רק על דבריהם של התובעים.

כב' הש' הדר: בכתב או בעל פה בזמן הסיור הם נתנו לך את ההסכמה?

מר קראוסהר: בזמן הסיור. הם אמרו שהם מודעים לבעיה.

כב' הש' הדר: אתה זוכר מי מטעם התובעת שאמר לך שהוא מודע,

מר קראוסהר: היה גם טכנאי בפעם הראשונה, איש טכני וגם,

כב' הש' הדר: אתה מצביע על האדון עם החולצה הלבנה?

מר קראוסהר: לא, לא.

כב' הש' הדר: עם החולצה הכחולה?

מר קראוסהר: כן.

כב' הש' הדר: שמה שם אדוני?

דובר: מאיר מוגרבי. (בעלי הספק – ע.ה.).

וראו בעמוד 11 משורה 1:

ת: תראה, היתה הסכמה מוחלטת שהבעיה היא רוחבית והיא קיימת בכל גופי התאורה מהסוג המסוים הזה. אם אתה רוצה, אני יכול להרחיב על זה עוד כמה מילים.

ש: אם אני אומר לך שהנתבעת מודה שקיימות 3 קומות של משרדים שבהן הותקנו בדיוק אותם גופי תאורה ואותם דרייברים ואין שם כל בעיה?

ת: זה לא, זה לא עלה בשום שלב.

...

מר קראוסהר: היתה הסכמה מוחלטת שאחרי הסיור ואחרי הבדיקות שנעשו גם מול היצרן בחו"ל ואחרי שבדקנו את הדרייברים, שהבעיה היא בדרייברים של המוצר הספציפי הזה, של הפסים בדיוק דומה למה שאנחנו רואים פה מול העיניים.

כב' הש' הדר: אתה מדבר על הפס המואר, אדוני?

מר קראוסהר: הפס המואר הארוך התלוי הזה.

כב' הש' הדר: יופי, עכשיו אני יכול לקבל הדגמה על מה דובר.

מר קראוסהר: אותו פרינציפ בדיוק קיים שמה. ברוב המקומות יש גם פתאום איזה נקודה שחורה פה, נקודה שחורה שם, בתוך אותו הפס. והעוצמה קצת יותר נמוכה ממה שהיה צפוי. וכל זה נובע מהבעיה לא של הגוף אלא של הדרייבר. זאת היתה הסכמה מוחלטת. כי הדרייבר שסופר לא זה שתואם.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 18-11-22776 אקסקלוסיב אור ועיצוב בע"מ ואח' נ' שובל ניהול והשקעות בע"מ ואח'

48. מאיר, בעלי הספק, אישר בעמוד 32 שורה 10 את הליקויים בדרייברים.
 "עו"ד כהן: אתה מכחיש אתה ליקויים? אתה מכחיש את הליקויים בדרייברים?
 העד, מר מוגרבי: לא."

49. לנוכח האמור לעיל, ביהמ"ש קובע שהספק אישר קיום הליקוי בדרייברים ולכן מאמץ מסקנת המומחה לגבי מהות הליקוי.

אחריות הספק לאי ההתאמה

50. המומחה הסביר בעמוד 13 בשורה 6 את אחריות הספק לאי ההתאמה:
 "ת: היא לא היתה אחראית ישירות, אבל יש לה אחריות עקיפה. כי כשאתה מספק אלפי מטרים של גופי תאורה, אז אתה רושם על כל אחד לאיזה דרייבר מתאים לו, כי זה הולך לפי אורכים, כל אורך יש לו דרייבר אחר או כל כמות של גופים יש לה דרייבר ספציפי, ואתה מספק מתאים אחד לשני. באיזה שהוא מקום, אם יש תקלה אתה גם צריך להשתתף ולראות מה קורה."
 וראו בעמוד 15 שורה 23:
 "כב' הש' הדר: ... מי היתה הדמות שהיה אמור להגיד לקבלן, להראות לו תכנון ולהגיד לו "ככה תבצע".

מר קראוסהר: זה הספק, ספק התאורה.
 כב' הש' הדר: שהוא?
 מר קראוסהר: התובע. הוא אמור לנהל את כל הפרויקט הזה מלמעלה. הוא לא מבצע בפועל אבל הוא חייב להגיד מה הולך לאן ואיפה מותקן מה? באיזה חדר מותקן הגוף הזה ובאיזה חדר מותקן הגוף השני."

וראו בעמוד 16 שורה 1:
 "מר קראוסהר: את תוכנית התאורה ערכה יועצת תאורה. ערכה יועצת תאורה, יועצת תאורה די ותיקה ומוכרת אבל היא, אבל מי שבפועל לוקח את התוכניות בסוף ומזמין את גופי התאורה ומזמין את הדרייברים זה הספק.

ש: האם ראית את תוכנית התאורה?
 ת: ראיתי באופן כללי את תוכנית התאורה אבל לא נכנסתי לנבכי כל חדר וחדר.
 ש: האם ראית, או האם ראית שהתובעת סיפקה גוף תאורה לחדר מסוים שהוא לא מתאים לחדר או לא לתוכנית התאורה?

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 18-11-22776 אקסקלוסיב אור ועיצוב בע"מ ואח' נ' שובל ניהול והשקעות בע"מ ואח'

ת: לא, לא, אני פה אני חייב לציין וכתבתי את זה גם בחוות הדעת. אין לנו שום טענות לגופי התאורה. כל הבעיה היתה שהדרייברים שסופקו בפועל לא היו מתאימים. היו חוטים עם בעיה. זה הכל. זה כל הוויכוח פה."

העובדה שהדרייברים נרכשו קודם לכן והותקנו ע"י קבלן מטעם המזמין אינה משנה לעניין אחריות הספק

51. הספק טען שיש בעובדה שגופי התאורה נרכשו קודם לכן והותקנו ע"י קבלן מטעם המזמין כדי לשנות חוות הדעת. המומחה שלל טענה זו בעמוד 14 שורה 28 :
"מר קראוסהר: לא, זה לא אמור לשנות את חוות הדעת שלי.

כב' הש' הדר: זה מה שרציתי,
מר קראוסהר: זה רק העניין של הסימון והאחריות של, אחת הטענות היתה של התובעת פה שעשו טעויות בהתקנה. זאת אומרת לקחו דרייבר לא מתאים וחיברו עליו יותר מדי גופי תאורה למשל.

כב' הש' הדר: מי ביצע את ההתקנה?
מר קראוסהר: התקנה ביצע מישהו אחר, קבלן מטעם הנתבעים.
כב' הש' הדר: או. קיי.

מר קראוסהר: הם לא עשו את ההתקנה עצמה פיזית. עכשיו, מה שקורה שקבלנים שעושים את העבודה בשטח, חייבים להסתמך על איזה שהוא רישום של התאמה של דרייברים מול הגופים. איפה הולך מה ולכן הוא מותקן. אחרת יתחיל בלבול שלא ייגמר אף פעם, וזה בדרך כלל תפקידו של הספק. לתת הגדרה חד משמעית מה הולך למה, כדי שלא יהיה טעויות.

כב' הש' הדר: וזה אמור להיות מתועד?

מר קראוסהר: זה אמור להיות מתועד.

כב' הש' הדר: וקיבלת תיעוד של זה?

מר קראוסהר: לא."

אין בטענות שונות לגבי אופן ההתקנה של הדרייברים כדי לפטור הספק מאחריותו

52. הספק טען שחלק מהליקויים לגופי התאורה נגרמו כתוצאה מחיבור גוף תאורה לדרייבר לא נכון, או שחיברו יותר מהכמות המותרת, או שהייתה בעיה בחיבורים עצמם. המומחה קבע בעמוד 16 שורה 21 כי גם אם יש ממש בטענות אלה, אין בהן, כדי לפטור הספק מאחריותו:

"ש: אני מפנה אותך לסעיף 6.ג לחוות הדעת שלך. אתה בעצם מסכים איתי שייתכן ויש צדק בטענות של התובעת שחלק מהליקויים לגופי התאורה נגרמו כתוצאה מחיבור גוף תאורה לדרייבר לא נכון או שחיברו יותר מהכמות המותרת או שהיה בעיה בחיבורים עצמם.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 18-11-22776 אקסקלוסיב אור ועיצוב בע"מ ואח' נ' שובל ניהול והשקעות בע"מ ואח'

ת: אני מסכים שבאחוז מסוים של הפרויקט היו גם בעיות כאלה. גם כתבתי את זה, לא הכחשתי את זה. ראיתי את זה בעיניים, בסדר, זה בהחלט. אבל כשיש בעיה כזאת אז מגיע הספק ואומר, מומחה מטעמו ואומר, איש טכני מטעמו הכוונה ואומר "יש פה בעיה בגלל ששמו 8 גופים במקום 6". זה דברים שאפשר לפתור אותם. זה קורה בכל פרויקט שיש טעויות, אבל זה חלק מהרצה של המתקן ותיקון הדברים. וגם התחילו לתקן אבל לא תיקנו מספיק."

המומחה שלל הטענה שהליקוי נובע בגלל שלא חיברו היטב את גוף התאורה למערכת החשמל החכם

53. הספק טען שהליקוי נובע בגלל שלא חיברו היטב את גוף התאורה למערכת החשמל החכם. המומחה שלל בעמוד 17 שורה 1 טענה זו:

"ת: לא, לא. אנחנו חוזרים כל הזמן לאותו, זה סוג הדרייבר. הדרייבר הזה הוא גם דרייבר חכם. קוראים לו דרייבר דאלי. זה דרייבר שהוא נשלט בתקשורת ולכל דרייבר כזה יש גם כתובת. זאת אומרת מערכת הבקרה בסוף יודעת על כל גוף וגוף שמחובר, על כל דרייבר ודרייבר שמחובר למערכת הזאת, בדיוק את הסטטוס שלו. היא יכולה גם לווסת אותו ולעמעם אותו, להוריד לו את התאורה, להגדיל לו, להדליק אותו, לכבות אותו, לעשות הכל. זאת המערכת. אבל אם הדרייבר הזה הוא לא תקין ולא מתאים, אז יש בעיה.

ש: יכול להיות שהוא לא מתקשר עם מערכת החשמל החכם מסיבה אחרת ולאו דווקא מבעיה בדרייבר עצמו? אולי בעיה בהגדרה?

ת: יכול להיות, אבל, זה קורה אבל בדרך כלל, בדרך כלל לפני שיוצאים לפרויקט כזה לוקחים את הדרייבר, לוקחים את מערכת הבקרה ובודקים את שניהם אם הם מדברים אחד עם השני. תמיד עושים את זה מראש. כי יכול להיות הבעיות האלה שאתה אומר הן קיימות. לא תמיד יש התאמה. אבל ברגע שכבר עשית את ההתאמה הזאת, ואתה מחליף דרייבר, אתה בבעיה. אם אחר כך זה לא עובד, אתה בבעיה כי זה לא מה שנבדק."

ביהמ"ש מאמץ מסקנת המומחה כי הספק אחראי לליקוי אי ההתאמה של הדרייברים

54. כאמור לעיל, המומחה שלל הטענות השונות שהעלה הספק על מנת לפטור אותו מאחריותו לליקוי. כמו כן, המומחה שלל בעמוד 17 שורה 21 הטענה של הספק שהיה על המומחה לפרק הדרייברים לבדיקה:

"גם אם הייתי מפרק, אני לא יכול להגיע לשום מסקנות מזה. כי התוצאה היא, מבחן התוצאה הוא זה מה שמציג. זאת אומרת רואים ישר שהתאורה חלשה מדי והיא לא, הדרייבר לא מוציא את מה שהיה אמור להוציא."

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 18-11-22776 אקסקלוסיב אור ועיצוב בע"מ ואח' נ' שובל ניהול והשקעות בע"מ ואח'

55. הספק לא העמיד חוות דעת מטעמו, התומכת במי מטענותיו, לרבות לאחר פירוק הדרייברים ע"י מומחה מטעמו. ככלל, הנטייה בפסיקה שלא לסטות מחוות דעתו של מומחה מטעם בית המשפט, בהיעדר טעות בולטת. כך לדוגמה, נאמר בע"א 3056/99 שטרן נ' המרכז הרפואי על שם חיים שיבא, פ"ד נו(2) 936, 949 (2002).

56. על פי הפסיקה, בית המשפט יאמץ ממצאיו של המומחה שמינה, אלא אם כן נראית סיבה בולטת לעין שלא לעשות זאת (ע"א 293/88 חברת יצחק ניימן להשכרה בע"מ נ' רבי [פורסם בנבו] 31.12.88, בר"מ 5171/07 מנשה נ' הוועדה המקומית לתכנון ובניה חולון [פורסם בנבו] 31.12.07, א' גורן סוגיות בסד"א 496 (מהדורה 11, 2013).

57. אשר על כן, ביהמ"ש מאמץ מסקנות המומחה גם לעניין מהות הליקוי וגם לגבי אחריות הספק לקיום הליקוי.

למנהל הפרויקט לא הייתה הכשרה בתחום ההנדסה

58. לצד הטלת האחריות על אי ההתאמה בעניין הדרייברים על הספק, עלתה השאלה היכן היו בעלי תפקידים שאמורים היו לגלות את אי ההתאמה, למנוע את ההתקנה של דרייברים לא מתאימים מלכתחילה, ולחלופין להקטין נזקים מיד לאחר גילוי הבעיה. המזמין לא העיד מי מבעלי התפקידים הנוגעים לעניין שאמורים לתכנן את מערכת החשמל ולפקח על התאמת גופי התאורה לתכנון. הספק העיד רק את שי שטען כי הוא היה מנהל הפרויקט. המומחה מטעם ביהמ"ש העיד בעמוד 16 משורה 14 כי "לא יודע מי ניהל שם את העבודה בפועל. אין לי את המידע הזה היום."

59. שי העיד בעמוד 49 שורה 17 "תפקיד שלי היה מנהל הפרויקט. אני ניהלתי את הפרויקט מטעם שובל, ששובל היא חברת אם שמחזיקה,

כב' הש' הדר: רגע רגע, לאט לאט. מה הכישורים שלך? אתה נראה אדון צעיר.

העד, מר גבע: אז נכון, אני אדון צעיר,

כב' הש' הדר: בן כמה אתה?

העד, מר גבע: בן 37. אולי זה לא כל כך צעיר.

עו"ד כהן: הכל יחסי.

כב' הש' הדר: רק רגע, ומה הכישורים שלך?

העד, מר גבע: אז אני אסביר. במישור האקדמי אני מתחום מדעי המחשב. במישור הפרקטי אני

כבר למעלה מיותר מעשור עובד בשובל, עושה את התפקיד הזה כמנהל בינוי ויש לי,

כב' הש' הדר: אתה בן משפחה?

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 18-11-22776 אקסקלוסיב אור ועיצוב בע"מ ואח' נ' שובל ניהול והשקעות בע"מ ואח'

העד, מר גבע: לא. מאות אלפי מטרים של ביצוע עבודה בתפקיד שלי, של פרויקטים נוספים בעזריאלי בחולון בכל הקומפלקס אם מכירים, במגדל המוזיאון, מגדלי אסותא.
 כב' הש' הדר: טוב, תודה רבה. הפרעתי מספיק. עורך דין בסידן, שאלה הבאה.
 עו"ד בסידן: אתה לא נשוי לבת של נס שובל?
 העד, מר גבע: נשוי לבת, לא בן משפחה.
 כב' הש' הדר: לא, אז לא הבנתי עכשיו מה שאתה אומר.
 העד, מר גבע: לא הבנתי את השאלה. בן משפחה זה קרבת דם. אני,
 כב' הש' הדר: לא אדוני, באמת. בוגר מחשבים, עשר שנים, אתה לא מבין שאתה,
 העד, מר גבע: חוזר בי אדוני.
 כב' הש' הדר: טוב, שאלה הבאה.
 העד, מר גבע: לא נראה רלוונטי."

המזמין לא העיד בעלי תפקידים בתחום החשמל, המהווה רק אחד מנדבכי פרויקט הבינוי 60. כאמור לעיל, העד היחידי מטעם המזמין היה מנהל פרויקט הבינוי בכללותו. לא זו אף זו, עם כל הכבוד לניסיונו הנטען, הוא אינו מהנדס, או בעל הכשרה מקצועית רשמית בתחום ההנדסה, לרבות בתחום החשמל. בנסיבות אלה, בלטה העובדה שהמזמין לא העיד מי מבעלי התפקידים בתחום החשמל, המהווה אחד הנדבכים בפרויקט הבינוי.

61. כך למשל, המזמין לא העיד את חברת הבקרה שאמורה הייתה לזהות את הבעיה בזמן אמת, או בסמוך למועד ההתקנה. המומחה מטעם ביהמ"ש התייחס לכך בעמוד 19 שורה 10:

"מר קראוסהר: יש חברת בקרה גם כן, כולם ניסו את כולם אבל לא הצליחו.
 כב' הש' הדר: אז חברת הבקרה והספק לא זיהו את הבעיה?
 מר קראוסהר: אולי כן זיהו ולא רצו להודות בזה. אני יודע? אין לי דרך לקבוע את זה."

62. המזמין גם לא העיד את המתכנתת אורלי עברון אלקבס והמפקח. שי נשאל על כך בעמוד 80 שורה 2:

ש: רגע, רגע. שיליאן לא אמר לך: לא קיבלתי תיעוד מהספק לגבי אופן ההתקנה.
 ת: אמר, אדוני, וגם כתב.
 ש: אז למה נתת למתקין להתקין?

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 18-11-22776 אקסקלוסיב אור ועיצוב בע"מ ואח' נ' שובל ניהול והשקעות בע"מ ואח'

ת: זה לא שלא נתנו למתקין להתקין. זה לא זה העניין. העניין הוא אחר. העניין הוא שהוא כתב, מערכת היחסים היתה שמר מוגרבי העמיד חשמלאי מטעמו, או קיי? שקוראים לו סרחיו, לאותו בחור, שהגיע וניסה לטפל בכל הדרייברים האלה, שהוא טען שהם הדרייברים הטובים.

..

ש: למומחית שלכם. אז הציפייה שלי היתה שהמומחית המוערכת והמפקח שיליאן יעירו את תשומת לבך לפני שמישהו התקין את הדרייברים האלה, שיש פה בעיה.

..

ש: האם אתה שאלת אותם איפה הם היו כשהם, בעצם יש להם לכאורה, לטענתך, הם לא פה כדי להגן עליהם, יש להם גם יד ורגל בזה שאתה נאלצת לדחות את המועד של ההשכרה ואולי נגרמו לך נזקים.

ת: א' כל, זה נכון אדוני, מה שאמרת, אבל אני אומר שהנזקים נתגלו רק לאחר התקנתם. זאת אומרת שברגע שהותקנו הגופים בכל הקומות, התחלנו לראות נזקים. לא יכולנו לדעת ולצפות שזה לא תקין לפני.

...

ש: המומחית המוערכת, היום אמורים להגיד לך: עצור, לא קיבלנו מהספק את התייעוד של התכניות, ואז,

...

ש: ואז אם הם היו אומרים לך את זה, אז הוא היה מספק לדרישתם את התכניות, ואז הם היו רואים את מה שהמומחה גילה, שיש פה בעיה.

...

ש: אז מה שאתה אומר לי כל הזמן, שגילינו שיש בעיה בדיעבד,

...

ש: לא עוזר.

ת: שניה. שניה. אני אסביר ואומר לאדוני איך זה עובד בענף הבנייה. בענף הבנייה יודעים לעבוד לפי תכנית ומפרט, או קיי? ברגע שהדברים סופקו, גם אל מר מוגרבי הנכבד נשלחה תכנית, וסומנה בדיוק על ידי יועצת התאורה, המיקומים של הגופים, המספרים שלהם, שיהיה לכל העובדים באתר, במיוחד בחשמל, שפה אחידה. זאת אומרת שהגופים שהם שלחו, הם סיפקו בהתאמה. הם סיפקו ואנחנו התקנו אותם בהתאמה. אתה מבין מה אני אומר?"

63. ביהמ"ש לא קיבל מענה לשאלה מדוע לא זומנו המתכננת והמפקח. מחדל המזמין בעניין זה מקים חזקה שאם המתכננת והמפקח היו מעידים, עדותם הייתה לחובת המזמין.

רשלנות תורמת של המזמין

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 18-11-22776 אקסקלוסיב אור ועיצוב בע"מ ואח' נ' שובל ניהול והשקעות בע"מ ואח'

64. לנוכח כל האמור לעיל, לצד מחדל הספק, יש להביא בחשבון רשלנות תורמת של המזמין לנוק שנגרם. ביהמ"ש אומד את הרשלנות התורמת בשיעור של רבע מסכום הנזק.

המזמין מנע מהספק לתקן הליקוי

65. שי נשאל מדוע כאשר הספק פנה אל המזמין "כדי לקבל רשימה מסודרת של ליקויים כדי לתקן אותם, כדי שתוכל לקבל את יתרת הכסף שמגיע לה. היא שלחה לכם את זה ב- 6.9.2018. ובתגובה לזה, אתה השבת במייל שאתה מבקש מהם יותר לא לפנות, לא להתקרב לאתר, וניתקת אותם מכל מגע לאתר". בעמוד 86 שורה 18 על כך שב"מכתב ששלח בא כוח הנתבעת ב-23.10.2018, צורף כנספח 10 לתצהיר התובעת. תסכים איתי שבחודש אוקטובר 18 ביטלתם את ההתקשרות עם התובעת, ולא אפשרתם לה יותר להיכנס לאתר.

כב' הש' הדר: כן, זו הנקודה שעצרנו בה קודם. כן.
העד, מר גבע: אתה יכול להראות לי איפה זה?
עו"ד בסידן: כן, הנה, זה המכתב.
העד, מר גבע: לא, איפה זה כתוב במכתב? אתה יכול להראות לי?
עו"ד בסידן: כן. סעיף 7,
כב' הש' הדר: תקריא, עורך דין בסידן, בטובך.
עו"ד בסידן: על רקע האמור, מודיעה בזאת שובל השקעות על ביטול ההתקשרות בין הצדדים.
העד, מר גבע: או קיי.
עו"ד בסידן: נכון?
העד, מר גבע: מסכים."

66. בהעדר עדים נדרשים מטעם המזמין, ביהמ"ש לא מצא מענה הולם לשאלה האם המזמין נתן לספק הזדמנות נאותה לתקן הליקוי, בטרם אסר עליו להגיע לאתר העבודה. אולם, המומחה קבע בעמוד 18 שבזמן אמת הספק לא הצליח לזהות הבעיה ולכן לא מצא להפחית סכום הנזק.

"ש: תסכים איתי שאם היתה ניתנת לתובעת אפשרות לתקן בזמן אמת את הבעיה, זה היה נגמר בעלויות ממש ממש נמוכות.
ת: אני מסכים איתך לגמרי.
ש: אתה יכול להעריך בכמה זה היה נגמר אם היו נותנים להם לתקן בזמן אמת?
ת: אני לא יכול להעריך מה היה קורה אילו, כי לא הייתה בכלל התובנה שצריך להחליף דרייברים, אז בכלל לא הייתה, הפתרון הזה בכלל לא עלה על הפרק. ניסו לפתור את זה בדרכים אחרות אבל לא דרך החלפת הדרייברים."

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 18-11-22776 אקסקלוסיב אור ועיצוב בע"מ ואח' נ' שובל ניהול והשקעות בע"מ ואח'

קביעת עלות התיקון

67. המומחה נחקר בעניין עלות התיקון בעמוד 18 שורה 23 :

"מר קראוסהר: תיקח את המספרים לפני מע"מ ותראה, זה מגיע בערך ל-190 אלף שקל. בסדר, יש הצעות, אני לא אמרתי שאין הצעות. השאלה מי זה הקבלן ומה הוא עושה, ותמיד אפשר גם לקבל את זה בנמוך יותר. אני לקחתי מחיר ריאלי בבניין קיים שצריך להיכנס בו ולעבוד בעדינות ובזהירות, בלי לכלוך שום דבר ובלי לפגוע באנשים ולתאם את הזמנים. לא נראה לי שאפשר לעשות את זה במחיר הזה בבניין חי."

68. המומחה אמד עלות התיקון בסך של "240 פלוס 30, כן.

כב' הש' הדר: פלוס מע"מ, ופלוס 30, נכון.

מר קראוסהר: כן."

69. המזמין לא הציג תיעוד של עלות התיקון בפועל. שי נשאל על כך בעמוד 78 שורה 22 :

"עו"ד בסידן: יופי. אז אני אומר לך שאתה בעצם לא תיקנת שום ליקוי. לא הבאת לכאן, לא שמות של קבלני משנה, לא חשבוניות, לא הבאת את האנשים מטעם הנתבעת שבאמצעותם אתה טוען שאתה מתקן ליקויים. לא ראיתי איזושהי חשבונית על רכישה של גוף תאורה במקום, רכישה של דרייבר במקום, כלום.

..

עו"ד בסידן: למה לא צירפת את כל הדברים האלה?

כב' הש' הדר: זאת שאלה.

העד, מר גבע: אני חושב שהמומחה גם התייחס לכך בחוות דעתו, או קיי? והוא ראה, ואני אישית הראיתי לו את הגופים שאנחנו כן תיקנו וכן החלפנו, ולכאורה הוא ראה את הדרייברים ופנה גם בזמנו באותה פגישה למר מוגרבי ואמר: למה שמו דרייברים בצורה כזאת נחותה? והוא ראה שאנחנו כן תיקנו חלק מהגופים. לצערי לא הבאנו חשבוניות המעידות על כך, או את הגורמים, קבלני החשמל, שלא העליתי בדעתי להביא אותם לכאן, לזמן אותם לאולם בית המשפט."

70. גם אם המזמין היה מציג תיעוד של התיקון והוא היה גבוה מהערכת המומחה, לא היה בכך

כדי להביא בהכרח לשינוי הערכת המומחה לגבי עלות תיקון סביר. אולם, כאמור לעיל,

המזמין לא הציג תיעוד.

ביהמ"ש מקבל חלקית את התביעה

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 18-11-22776 אקסקלוסיב אור ועיצוב בע"מ ואח' נ' שובל ניהול והשקעות בע"מ ואח'

71. לנוכח האמור לעיל, ביהמ"ש מאשר הטענה ליתרת חוב בגין המוצרים שסופקו בהתאם לסכום התביעה. אולם, ביהמ"ש מפחית מסכום התביעה סכום הנזק כפי שקבע המומחה בסך של 310,000 ₪, בניכוי הרשלנות התורמת של המזמין בשיעור של רבע מהנזק. אשר על כן, ביהמ"ש מחייב המזמין לשלם לספק הסך של 270,737 ₪.

התביעה שכנגד

72. כאמור לעיל, המזמין הגיש תביעה שכנגד בסך העולה על שלושה מיליון ₪ שאת סכומה ביסס על טענות שונות כפי שיפורט להלן:

הטענה של המזמין לתשלום עודף בסך של כמיליון ₪

73. במסגרת הדיון בהתחשבות בין הצדדים, ביהמ"ש דן בטענה של המזמין לתשלום עודף בסך של כמיליון ₪ ודחה אותה.

טענות המזמין לנזקים נוספים מעבר לצורך להחליף את הדרייברים.

74. המזמין טען כי נגרמו נזקים לגופי התאורה. המומחה מטעם ביהמ"ש דחה בעמוד 19 שורה 18 טענה זו:

ת: כי אני לא יודע תוך כמה זמן היו מחליפים ואיך, אני גם לא יודע אם נגרם להם נזק לגופי התאורה. יכול להיות שברגע שהחליפו את הדרייבר, זה מה שקרה גם בפועל, החליפו את הדרייבר, התאורה חזרה לדלוק כמו שצריך. לא ראיתי דווקא בעיה בגופי תאורה. גופי תאורה היו פרפקט. היו אמנם טענות על גופי התאורה אבל לא מצאתי שהן מוצדקות."

75. כאמור לעיל, כפי שהספק לא העמיד מומחה מטעמו לצורך סתירת חוות הדעת לאחריותו לאי ההתאמה או לצמצום עלות הנזק, גם המזמין לא העמיד מומחה לצורך ביסוס טענותיו לנזקים נוספים עקב אי ההתאמה של הדרייברים.

הטענה של המזמין לאיחורים במסירת המושכרים לא הוכחה

76. חלק מרכזי מהתביעה שכנגד התבסס על הטענה של נזק עקב איחור במסירה של המושכרים. שי אישר בעמוד 63 שורה 19 כי המזמין לא הציג לפני המומחה יומן העבודה על מנת להוכיח קשר סיבתי לנזק הנטען עקב איחור במסירה למוכרים:

"כב' הש' הדר: אתם הצגתם למומחה מטעם בית המשפט את יומן העבודה כדי להראות את הטענות בזמן אמת על איחורים של התובעת באספקת הסחורה?

העד, מר גבע: הצגנו תכתובות מזמן אמת.

ש: מה עם יומן העבודה? איפה הוא?

ת: האם הצגנו יומן עבודה?

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 18-11-22776 אקסקלוסיב אור ועיצוב בע"מ ואח' נ' שובל ניהול והשקעות בע"מ ואח'

- ש: מה עם יומן העבודה? איפה הוא?
 ת: הצגנו תכתובות מזמן אמת. יומן עבודה יש.
 ש: אתה לא רוצה לענות לי?
 ת: לא,
 ש: שאלתי,
 ת: לא הצגנו בפני המומחה,
 ש: יומן העבודה נמצא אצלכם, אצל חברת שיליאן אני מניח.
 ת: נכון.
 ש: למה לא הבאתם אותו?
 ת: כי לא נדרשנו על ידי המומחה. התכתובות סיפקו אותו."

המזמין לא העיד את המפקח לעניין הוכחת האיחורים במסירה לשוכרים
 77. שי לא ידע בעמוד 64 שורה 3 לענות מדוע לא העיד את המפקח על ביצוע העבודה על מנת
 להוכיח האיחורים במסירה לשוכרים והקשר הסיבתי למחדל הספק:
 "עו"ד בסידן: מי מטעם הנתבעת היה אחראי על הזמנת הסחורה? כלומר, למסור את ההודעה
 בת עשרת ימי התראה?
 העד, מר גבע: מי שהיה מטעם חברת הפיקוח? איתן גלץ.
 ש: הבנתי. זאת אומרת שאם רציתם סחורה מסוימת, איתן היה צריך לשלוח הודעה לתובעת
 תוך 10 ימי עסקים: תביאו את הסחורה.
 ת: נכון מאוד.
 ש: או קיי, זאת אומרת, את הסחורה הספציפית, לא את כל הסחורה אלא מה שבאותו רגע,
 מה שבאותו רגע הוא רצה.
 ת: יש תכתובת רבה בין איתן וביני לבין מר מוגרבי ואלי בן ארויה,
 כב' הש' הדר: רגע, סליחה, מי זה איתן?
 העד, מר גבע: איתן, הוא היה המפקח מטעם דרור שיליאן. או קיי? הוא היה בעצם נציג חברת
 הפיקוח אצלנו באתר. שהתכתובת נתנה את ההתראה וקיבלו תשובה שלא מוכנים, ואז נתנה עוד
 התראה וקיבלה עוד תשובה שלא מוכנים,
 ש: וכל זה לא צורף לתצהיר?
 ת: כל זה לא צורף לתצהיר.
 עו"ד בסידן: זאת אומרת שאם אני רוצה לדעת על האיחור, אתה צריך להראות לי מתי בדיוק
 הזמנת, מתי נתת את ההתראה, ומתי בפועל זה ספק הסחורה?
 העד, מר גבע: נכון מאוד."

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 18-11-22776 אקסקלוסיב אור ועיצוב בע"מ ואח' נ' שובל ניהול והשקעות בע"מ ואח'

78. מחקירת שי בעמוד 69 שורה 23 עולה שהטענה לאיחורים במסירת המושכר בעטיו של הספק נשענת על "מיטב זכרונו" של שי שרק בגלל הליקוי בתאורה אי אפשר היה למסור המושכרים לשוכרים:

"ש: ואז אני שואל: אחרי אוגוסט-ספטמבר 18, רק התובעת עמדה בינך ובין השכרת המשרדים?

ת: אני אסביר מה המשמעות של אי חיבור גוף תאורה.

ש: בבקשה.

עו"ד בסידן: תענה לשאלה, אל תסביר.

העד, מר גבע: אני עונה.

עו"ד כהן: הוא עונה, הוא עונה, הוא עונה טוב אפילו.

העד, מר גבע: אין לי מה,

כב' הש' הדר: אני חייב, אולם הדברים נאמרו בלי רשות עו"ד בסידן, אבל כדאי שכן תענה לשאלה שלי,

העד, מר גבע: אני אענה לשאלה שלך, אדוני.

כב' הש' הדר: כי השאלה היתה האם רק התובעת עמדה, מנעה ממך אחרי ספטמבר 18 להשכיר, או שהיו גם דברים נוספים?

העד, מר גבע: למיטב זיכרוני, או קיי אדוני?

ש: כן.

ת: בלי תאורה, וידיעתי, לא ניתן לעבוד במשרדים, או קיי? כתוצאה מזה, התובעת היא זו שערכה אותה, כן."

79. שי נשאל שוב בעמוד 70 בשורה 6 מדוע לא העיד את המפקח כדי לאשר את גרסתו המבוססת על "מיטב זכרונו":

"ש: אז כל הזמן אנחנו חוזרים לאותה נקודה, שמה שציפיתי, שהמפקח יגיד את כל מה שאתה אומר.

ת: אני אומר ובטוח שאדוני צודק."

80. הספק טען כי פנה בזמן אמת וביקש רשימת הליקויים לצורך תיקון והמפקח הפנה אותה למספר מועט של תקלות. שי נשאל על כך בעמוד 85 שורה 9:

"כב' הש' הדר: ... איך אתה מסביר את זה שאיתן המפקח נוקב ברשימה מאוד מצומצמת עד דלה של תיקונים, ופתאום יש לי תביעה של 2.5 מיליון שקל?

העד, מר גבע: אני אסביר אדוני. נשלחו כל כך הרבה רשימות של ליקויים,

עו"ד בסידן: תראה לי אותן, איפה הן?

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 18-11-22776 אקסקלוסיב אור ועיצוב בע"מ ואח' נ' שובל ניהול והשקעות בע"מ ואח'

העד, מר גבע: טרם למועד הזה, כב' הש' הדר: רגע, עכשיו תורו של העד. עוד טרם למועד הזה נשלחו המון רשימות ליקויים. אני לא יודע למה באותו זמן המפקח, איתן גלץ, בחר לתת את התשובה שלו על גוף תאורה אחד שרוף. יכול להיות שזה היה נכון לאותו מועד זמן. אבל העניין הוא פה, לא מדובר על ליקוי אחד, אלא על ליקוי שקבע המומחה, שזה ליקוי בשני פרמטרים: 1. דרייבר שהוא אותו דרייבר של גוף עיקרי מסוג C2, אדוני,"

81. ביהמ"ש כבר התייחס למחדל המזמין להעיד המפקח. מתברר שלמפקח היה ידע רב לגבי היבטים שונים של המחלוקת, כגון מועדי ההספקה ביחס להזמנות, מועדי ונסיבות גילוי התקלה והטיפול בה והשפעת כל אלה על השלמת העבודה לצורך מסירת המושכרים. מכאן שדי בכך שהמזמין לא העיד המפקח כדי לשמוט התביעה של המזמין כליל.

82. המזמין גם לא הציג פניות משוכרים בדבר האיחור במסירת המושכר. שי נשאל על כך בעמוד 72 שורה 21:

"עו"ד בסידן: אתה יכול להראות לי פנייה אחת משוכר שלכם, שאומר: בגלל שלא סופקה התאורה, או בגלל איחור או עיכוב, אתם גורמים לי נזק, אני לא יכול להיכנס? פנייה אחת מסוחר שלכם.

העד, מר גבע: אני חושב שיש כאלו, כן.

עו"ד בסידן: יש כאלה? טוב.

כב' הש' הדר: לא, רגע, יש את זה בראיות?

עו"ד בסידן: לא, לא. לא אדוני, בגלל זה אמרתי.

83. שי אישר בעמוד 74 שורה 5 שגם רשימת ההמתנה של השוכרים לא הוגשה כראיה:

"ש: אז יש רשימת של רשימת המתנה,

ת: בוודאי.

ש: רק שניה, שבשנייה שהם סיימו את התאורה, אתה פעלת לפי רשימת ההמתנה הזו?

ת: אנחנו פעלנו לפי הרשימה הזו של הלקוחות,

ש: ומיד השכרת?

ת: וברגע שהם סיפקו את התמורה,

ש: רק שניה,

ת: כן?

ש: והרשימה הזו, אני מנחש, גם היא לא צורפה לראיות?

ת: לא, היא לא צורפה לראיות."

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 18-11-22776 אקסקלוסיב אור ועיצוב בע"מ ואח' נ' שובל ניהול והשקעות בע"מ ואח'

סכומי הנזק הנטען עקב איחורים במסירה לשוכרים לא הוכחו כדבעי

84. גם סכומי הנזק הנטען עקב איחורים במסירה לשוכרים לא הוכחו כדבעי. שי הפנה בעמוד

74 שורה 17 לעניין חישוב חלק מרכיבי הנזק הנטענים לעיון באתר המזמין :

"עו"ד בסיידן: כן. ואיך אני יכול לדעת כמה עולה עמדה?

העד, מר גבע: מפורסם באתר האינטרנט שלנו, פורסם עוד בשנת 2017.

ש: וגם את זה לא צירפת לראיות.

ת: לא, אבל זה כל בר דעת יכול להיכנס, גם אלה שהם לא ברי דעת."

85. שי אישר בעמוד 65 שורה 17 כי לא הוא ערך את החישוב :

"עו"ד בסיידן: ככה, אתה דורש פה פיצוי של למעלה מ-2 מיליון שקל עבור האיחור של התובעת.

אתה ערכת את התחשיב?

העד, מר גבע: ערך את התחשיב מנהל הכספים שלנו, לאור מידע שאני העברתי לו.

עו"ד בסיידן: לאור מידע שאתה העברת.

כב' הש' הדר: מה שם מנהל הכספים?

העד, מר גבע: יצחק לאטי.

כב' הש' הדר: לאט?

העד, מר גבע: לאטי, כן.

כב' הש' הדר: תודה.

העד, מר גבע: ל.א.ט.י."

טענות המזמין בזמן אמת אינן תואמות גרסתו ותועדו בראיות באופן משובש

86. על אף טענות המזמין לתשלום בעודף של מיליון ₪ ונזקים בסך של כשני מיליון ₪, תיעוד

הטענות בזמן אמת היה דל ביותר, ומכתבים הוצגו באופן לא קריא. שי נדרש להתנהלות זו

בעמוד 56 שורה 22 :

"כב' הש' הדר: אה, תצהיר גילוי מסמכים אדוני זה לא התצהיר עדות ראשית. בתצהיר עדות

ראשית יש שלושה מכתבים שאנחנו לא יכולים לקרוא.

העד, מר גבע: כן."

87. הצגת מסמכים באופן לא קריא, יתכן והייתה מתקבלת בסלחנות והכלה מסוימת בתביעה

קטנה, או כאשר בעל דין אינו מיוצג, אך לא כאשר המסמכים מוגשים ע"י תאגיד רב פעילות

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 18-11-22776 אקסקלוסיב אור ועיצוב בע"מ ואח' נ' שובל ניהול והשקעות בע"מ ואח'

ומיוצג והמסמכים אמורים לבסס טענות בסכומי עתק. לא זו אף זו, גם לאחר שהתברר למזמין במועד החקירה ביום 28.11.21, מחדלו להציג ראיות באופן תקין, הוא קפא על שמריו. המזמין, הגיש בחלוף כחודשיים, ביום 20.1.22, בקשה להצגת המסמכים באופן קריא.

88. ביהמ"ש קבע ביום הגשת הבקשה כלהלן:
"לפני ביהמ"ש בקשה לצרוף מסמכים חלופיים, תחת מסמכים שצרפה המבקשת לראיותיה ואשר לא היו קריאים.

הבקשה הוגשה ללא הבאת עמדת המשיבה.

שמיעת הראיות הסתיימה וחקירות עדי המבקשת נערכו על יסוד הראיות שהובאו.

הטענה שנודע למבקשת שהמסמכים אינם קריאים רק בזמן החקירה ביום 28.11.21, אינה מקובלת, שכן היא זאת שהגישה אותם ולכן היה עליה להגיש אותם באופן תקין מלכתחילה.

לא זו אף זו, גם בזמן החקירה לא היו ברשותה מסמכים קריאים. המבקשת המתינה מסיבותיה כמעט כחודשיים, עד סמוך למועד הגשת הסיכומים, על מנת להגיש בקשה זו.

מכיוון שעל הצדדים להגיש סיכומיהם כתובעת ותובעת שכנגד עד יום 23.1.22, היה על המבקשת לעתור לדחיית המועד להגשת הסיכומים על מנת לחזור לשלב שמיעת הראיות, שכן גם אם ביהמ"ש היה מתיר להגיש הראיות שוב, זכותה של המשיבה לחקור בעניינם.

אשר על כן, ביהמ"ש מוחק הבקשה במתכונתה ללא צו להוצאות שכן לא נדרשה תשובת המשיבה."

89. המזמין לא הגיש בקשה נוספת ומכאן שזנח הבקשה להוסיף מסמכים לראיותיו, דהיינו, אותם מסמכים, שהוגשו באופן לא תקין.

90. למעלה מהדרוש יאמר, שמעיון במסמכים עולה שגם המסמכים שהמזמין ביקש לצרף לא היו מועילים כדי לתמוך בתביעה בסך של מיליוני ₪, כאשר הטענות לנזקים, אינן מפורטות, ואחד המכתבים של שי מפנה לסרטון שלא הוצג. כמו כן, כאשר הספק טוען בתכתובת לחוב בסכום התביעה, שי לא טוען בתגובה לתשלום בעודף של כמיליון ₪, או מי מטענות

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 18-11-22776 אקסקלוסיב אור ועיצוב בע"מ ואח' נ' שובל ניהול והשקעות בע"מ ואח'

שהמזמין העלה לעניין הזמנות שלא סופקו וכן לעיכוב במסירת המושכרים, או כל פרוט של נזק אחר, פרט לטענה בדבר "ביטול אירועים" שלא פורטה או כומתה.

טענת המזמין לשיהוי בפניית הספק בגין החוב

91. המזמין הליך על השיהוי בפניית הספק בעניין החוב. מאיר נדרש לכך בעמוד 47 שורה 16 :
 "ת: אנחנו פנינו מספר פעמים לשובל "מה עם הכסף? מה עם הכסף?" כשהם משכו את זה ואז, כשאני ראיתי שהפניות שלי לא עוזרות, נעזרתי בעורך דין בסידן להוציא להם התראה על התשלום.

ש: כמה זמן אחרי היא תשלום הראשון אתה פנית לבסידן? אני אומר לך, 5 חודשים. תסכים איתי?

ת: אחרי?

ש: התשלום הראשון לטענתך שלא שולם, 5 חודשים.

ת: צריך לבדוק את זה, אני לא זוכר.

ש: סביר אבל 5 חודשים?

ת: אני חושב שמהרגע שכבר הפסקנו לקבל כסף מהם עברו כמה חודשים. אני פניתי אליהם, כשראיתי שזה לא עוזר, אז עירבתי את עורך דין בסידן.

...

העד, מר מוגרבי: מתנהל פה יחס מסחרי. לקוח שקונה ב-3.5-3 מיליון שקל, אתה לא יכול לעצור לו סחורה מכיוון שגם מפעילים לחץ, המקום צריך להיפתח, הם רוצים את הסחורה אז בוודאי שאני לא עומד על קוצו של יוד, גם אני מסתכל על היחס של הדברים. אז אני מספק ודיברתי עם שי גבע, שהוא ניהל את זה מבחינתם. הוא אמר לי "אחרי שאתה", היה איזה בעיה במקום שנקרא אודיטוריום, שהסחורה שסיפקנו שם לא היתה טובה. הוא אמר לי "אחרי שתחליף את זה, אנחנו נגמור, נתחשבן". ואז אני חיכיתי בסבלנות. כבר היינו בסוף פרויקט. עכשיו, זה לא שאני אמרתי תשמעו הם נוכלים, הם לא רוצים לשלם לי. הם שילמו לי איזה 3 מיליון שקל, זאת אומרת שהם כן התכוונו לשלם. אבל משכו אותי ומשכו אותי עם הקטע הזה ואני אמרתי בגלל שאני לא בסדר בגלל מה שהיה באודיטוריום, אני אגמור לתקן ואז אני אפנה."

כב' הש' הדר: אדוני, איזנתי ביניכם,

העד, מר מוגרבי: סיימתי, פניתי ואז חוויתי התחמקויות."

92. ביהמ"ש לא מצא בנסיבות העניין שנפל שיהוי משמעותי בהתנהלות הספק שפגע ביכולת של המזמין לעמוד על זכויותיו.

ביהמ"ש דוחה התביעה שכנגד

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 22776-11-18 אקסקלוסיב אור ועיצוב בע"מ ואח' נ' שובל ניהול והשקעות בע"מ ואח'

93. לנוכח האמור לעיל, ביהמ"ש דוחה התביעה שכנגד במלואה.

דיון בהוצאות

94. לנוכח קבלת התביעה באופן חלקי בסך של 270,737 ₪ ודחיית התביעה שכנגד בסך של מעל לשלושה מיליון ₪ במלואה, יש לפסוק לטובת הספק הוצאות בהתאם.

95. ביהמ"ש מביא בחשבון הכשלים הדיוניים של הספק בניהול התובענה כפי שפורטו בפתח פסק הדין, שאילצו ביהמ"ש למחוק פעמיים התביעה.

96. כמו כן, ביהמ"ש מביא בחשבון שהספק הפר את ההסכם עם המזמין והעובדה שבסופו של יום נשמעו שלושה עדים בלבד, מלבד המומחה מטעם ביהמ"ש.

97. לחובת המזמין ביהמ"ש מביא בחשבון האופן בו תבע סכום עתק, ללא תשתית ראייתית בסיסית, וזאת לצורך הצבת משקל נגד לתביעת הספק ותו לא.

98. אשר על כן, המזמין ישלם לספק מחצית מאגרות התביעה ששילם, ושכ"ט ב"כ הספק בסך של 75,000 ₪.

99. לנוכח ממצאי המומחה, כל צד יישא בהוצאותיו לעניין שכ"ט המומחה.

סוף דבר

100. ביהמ"ש מקבל את התביעה העיקרית באופן חלקי ודוחה התביעה שכנגד במלואה.

101. ביהמ"ש מחייב את המזמין לשלם לספק כלהלן :

102. סך של 270,737 ₪, סכום הנושא הפרשי הצמדה וריבית כדין, מיום הגשת התביעה ועד למועד התשלום המלא בפועל.

103. מחצית מאגרות התביעה ששילם הספק, סכום הנושא הפרשי הצמדה וריבית כדין, ממועד ההוצאה ועד למועד התשלום המלא בפועל.

104. שכ"ט ב"כ הספק בסך של 75,000 ₪, סכום הנושא הפרשי הצמדה וריבית כדין, ממועד מתן פסק הדין ועד למועד התשלום המלא בפועל.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 22776-11-18 אקסקלוסיב אור ועיצוב בע"מ ואח' נ' שובל ניהול והשקעות בע"מ
ואח'

ניתן היום, י"ב אדר א' תשפ"ב, 13 פברואר 2022, בהעדר הצדדים.

עדי הדר, שופט